

باسمه تعالی

**دستورالعمل اجرایی بیمه
تأمین اجتماعی پدید آورندگان
آثار فرهنگی و هنری
ویرایش بخش کتاب
* دی ماه ۱۳۹۳ ***

مقدمه

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در راستای سیاست‌های کلی خود مبنی بر حمایت از پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری کشور، و به منظور تحقق بند ۱۲ راهکارهای اجرایی برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی « طرح بیمه تأمین اجتماعی و درمانی پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری » را تهیه و تدوین می‌نماید.

بند ۱۲ - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تربیت بدنی تلاش خواهند کرد به منظور قدردانی از هنرمندان، نویسندگان و قهرمانان ورزشی و استفاده از تجربیات و مهارت‌های آنان با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اقدامات ذیل را در دوران برنامه سوم انجام دهد:

ج - تحت پوشش بردن هنرمندان، نویسندگان، سینماگران و قهرمانان ورزشی کشور در بیمه‌های اجتماعی و درمانی

در قانون اساسی کشور نیز در بخش‌هایی از اصل ۳ و ۲۹، به‌طور کامل به مسئله تأمین اجتماعی برای آحاد مردم تصریح شده است.

اصل سوم: ... پی ریزی اقتصاد صحیح و عادلانه بر طبق ضوابط اسلامی جهت ایجاد رفاه و رفع فقر و بر طرف ساختن هر نوع محرومیت در زمینه‌های تغذیه، مسکن، کار، بهداشت و تعمیم بیمه...
اصل بیست و نهم: برخورداری از تأمین اجتماعی از نظر بازنشستگی، پیری، از کار افتادگی، بی سرپرستی، در راه ماندگی، حوادث و سوانح و نیاز به خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبت‌های پزشکی به صورت بیمه و غیره حقی است همگانی.
با توجه به ضرورت‌های برشمرده طرح بیمه تأمین اجتماعی پدیدآورندگان فرهنگی و هنری در قالب اهداف و سیاست‌های زیر طراحی و پیشنهاد می‌شود:

هدف

بهره‌مند شدن از امکانات تأمین اجتماعی به منظور افزایش رفاه اجتماعی پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری

فرضیات

الف) یکی از اهداف دولت گسترش بیمه‌های تأمین اجتماعی در بین اقشار و صنوف مختلف مردم در سراسر کشور است.

- ب) ارائه تسهیلاتی چون مستمری بازنشستگی، حقوق از کارافتادگی، فوت و نیز درمان، موجب آسایش روانی و کاهش دغدغه‌ها و نگرانی‌های فکری و روحی در جامعه می‌شود.
- ج) پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری از جمله اقشاری هستند که مشمول حمایت‌های تصریح شده در قوانین و مقررات کشور قرار می‌گیرند.
- د) حمایت از پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری به منظور گسترش و ارتقاء سطح فرهنگ عمومی جامعه ضرورت دارد.
- ه) حمایت از شأن و منزلت اجتماعی پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری منجر به ارتقای کیفی آثار می‌شود.
- و) حرفه‌ای شدن تولیدات فرهنگی و هنری امری اجتناب ناپذیر می‌نماید.

سیاست‌ها

- ۱- حمایت دولت از پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری در قالب پرداخت درصدی از هزینه‌های بیمه و براساس مقررات بیمه تأمین اجتماعی حرف و مشاغل آزاد.
- ۲- زیر پوشش قرار دادن از پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری از زمره مشمولان تأمین اجتماعی با حداقل دستمزد و حقوق اعلام شده از سوی شورای عالی کار.
- ۳- زیر پوشش قراردادن پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری از زمره مشمولان تأمین اجتماعی با در نظر گرفتن ارائه تسهیلات بازنشستگی، فوت و از کار افتادگی.

پدیدآورندگان مشمول این طرح

الف) تعریف پدیدآورنده

به موجب قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان (مصوب سوم آذرماه ۱۳۴۸ مجلس شورای ملی) به مؤلف و مصنف و هنرمند «پدیدآورنده» و به آنچه از راه دانش یا هنر و یا ابتکار آنان پدید می‌آید، بدون در نظر گرفتن طریقه یا روشی که در بیان و یا ظهور و یا ایجاد آن به کار رفته، «اثر» اطلاق می‌شود.

ب) شرایط عمومی مشمولان طرح

- ۱- پدیدآورندگان باید فاقد هرگونه پوشش بیمه‌ای باشند.
- تبصره ۱: آن دسته از پدیدآورندگانی که از قبل، مشمول بیمه حرف و مشاغل آزاد بوده و سابقه پرداخت حق بیمه دارند، با احتساب سنوات گذشته طبق مقررات مشمول این طرح قرار می‌گیرند.

- تبصره ۲: در بدو شمول پدیدآورندگانی که قبلاً دارای سابقه پرداخت حق بیمه نزد سازمان تأمین اجتماعی می‌باشند، براساس ضوابط سازمان تأمین اجتماعی مقرر آنان افزوده می‌شود.
- ۲- پدیدآورندگان در بدو شمول باید حداقل ۱۸ سال سن تمام داشته باشند.
- ۳- در بدو شمول برای زیر پوشش قرارگرفتن در این طرح، سن پدیدآورندگان آقا و خانم حداکثر ۵۰ سال باشد. چنانچه سن متقاضی بیش از سنین یاد شده باشد، پذیرش درخواست وی وابسته به دارا بودن سابقه پرداخت حق بیمه قبلی به میزان یک برابر مدت مزاد سنی مقرر خواهد بود، در ضمن تمامی افرادی که حداقل ده سال سابقه پرداخت حق بیمه دارند از اعمال شرط سنی معاف می‌باشند. شرایط و خدمات این نوع بیمه براساس مقررات بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد است.
- ۴- پدیدآورندگان مشمول این طرح که سن مرد شصت سال و سن زن بیش از پنجاه و پنج سال باشد، چنانچه بعد از این سن هیچ اثری را تولید و منتشر نکرده باشند، کماکان تا رسیدن به احراز شرایط مقرر جهت استفاده از حمایت‌های قانون تأمین اجتماعی، در زمره مشمولان طرح خواهند بود.
- ۵- پدیدآورندگان باید تابعیت ایرانی داشته باشند و آثار آنان در ایران تولید و منتشر شده باشد.

ج) شرایط اختصاصی مشمولان طرح

با توجه به تنوع فعالیت‌های فرهنگی و هنری، شرایط اختصاصی پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری به بخش‌های زیر تفکیک شده است.

بخش کتاب

تعریف اهل قلم: کسی که تمام یا بخشی از گذران زندگی‌اش از طریق نویسندگی است و تداوم آن به گونه‌ای در آثار نویسنده متبلور باشد.

۱- در این طرح پدیدآورنده کتاب یا اهل قلم به شخصی اطلاق می‌شود که حداقل دو عنوان کتاب در سطح بزرگسالان یا سه عنوان کتاب در سطح کودکان و نوجوانان برای اولین بار تألیف، ترجمه، بازنویسی، تصحیح، نقد و بررسی یا تحقیق نموده و بر اساس ضوابط انتشار کتاب آن را چاپ و منتشر نموده و در بانک اطلاعات مؤسسه خانه کتاب ثبت کرده باشد.

تبصره ۱: در میان ویراستاران، افرادی را شامل می‌شود که، حداقل ۸ عنوان کتاب گروه بزرگسال یا ۱۰ عنوان کتاب گروه کودک و نوجوان و یا ۵ عنوان کتاب بزرگسال و ۵ عنوان کتاب کودک و نوجوان برای اولین بار چاپ کرده باشند و از چاپ آخرین اثرشان بیش از ۳ سال نگذشته باشد.

تبصره ۲: تعیین و تشخیص مصادیق مختلف ویرایش و نسخه‌برداری به عهده کارشناسان خانه ویرایش، خانه کتاب می‌باشد.

تبصره ۳: کلیه گروه‌ها متقاضی در هنگام تشکیل پرونده موظف به ارائه کارنامک (رزومه) می‌باشند.

تبصره ۴: در موارد استثناء یا شرایط خاص تعیین مضمولان و غیر مضمولان این طرح در صورت داشتن شرایط بند ۱ به عهده شورای خانه کتاب می‌باشد.

تبصره ۵: پدیدآورندگان برگزیده جشنواره‌های کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، جایزه جلال آل احمد، پروین اعتصامی و جشنواره‌های معتبر خارجی در صورتی که یک عنوان کتاب (بزرگسال یا کودک و نوجوان) بر اساس بند یک منتشر کرده باشند، مضمول طرح قرار می‌گیرند.

تبصره ۶: پژوهشگرانی که در تدوین دایره‌المعارف‌ها، دانشنامه‌ها و فرهنگ نامه‌ها فعالیت می‌کنند و نامشان به عنوان نویسنده یا همکار علمی در کتاب یاد شده ثبت می‌شود، در صورت دارا بودن سایر شرایط مضمول این دستورالعمل قرار می‌گیرند.

تبصره ۷: در صورتی که یک عنوان کتاب، دو یا چند پدیدآورنده داشته باشند، هر دو یا همه مضمول این طرح خواهند بود.

تبصره ۸: پدیدآورندگانی که کتابهای دوره ای چاپ و منتشر می‌نمایند، هر جلد یک عنوان محسوب می‌شود.

تبصره ۱۰: موارد زیر در زمره مضمولان این طرح محسوب نمی‌شوند:

- پدیدآورندگان کتاب‌هایی که با عناوین به اهتمام، به کوشش، تهیه کننده، تذهیب، هیئت مشاوران، طراح، نقاش
- مجموعه مقالاتی که یک یا دو نویسنده چاپ و منتشر نموده‌اند.
- پدیدآورندگان کتب آموزشی و کمک آموزشی که کتاب‌هایشان شامل موارد زیر باشد:
- کلیه کتب درسی، کمک درسی، آموزشی و کمک آموزشی مقاطع مختلف تحصیلی، راهنمای درسی، مجموعه تست یا آزمون از مقطع دبستان تا دکتری
- پدیدآورندگان کتب تجدید چاپ شده.

۲- پدیدآورندگانی مضمول این طرح قرار می‌گیرند که از زمان تقاضای زیر پوشش قرارگرفتن، از انتشار آخرین اثرشان، بیش از ۱۰ سال تمام نگذشته باشد.

۳- ادامه پوشش تأمین اجتماعی پدیدآورندگان و ویراستاران منوط به استمرار فعالیت حرفه‌ای ایشان است. بنابراین فاصله انتشار دو اثر از زمان زیر پوشش قرار گرفتن هر یک از پدیدآورندگان و ویراستاران، نباید بیش از ۵ سال تمام باشد. تشخیص و تأیید این امر برعهده معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است.

تبصره ۱: در صورتی که پدیدآورنده‌ای در یک دوره زمانی پنج ساله، از زمان زیر پوشش قرار گرفتن، حداقل دو عنوان کتاب تولید و منتشر کرده باشد و در دوره زمانی پنج ساله دوم و در فاصله دوره زمانی بعد موفق به انتشار اثری نشود، کماکان یک دوره پنج ساله دیگر مشمول این طرح باقی خواهد ماند.

شرایط و نحوه زیر پوشش قرار گرفتن

۱- برای ارائه خدمات مناسب، پرداخت هجده درصد حق بیمه برای خود و افراد تحت تکفل براساس حداقل دستمزد سالیانه مصوب شورای عالی کار مبنای زیر پوشش قرار گرفتن پدیدآورندگان در نظر گرفته شده است. نرخ بیمه هجده درصد شامل دوازده درصد بیمه درمانی و بازنشستگی، چهار درصد بیمه از کار افتادگی و دو درصد بیمه فوت تنظیم شده است.

۲- همچنین از هجده درصد مذکور، ده درصد به وسیله دولت و هشت درصد به وسیله پدیدآورنده تأمین و پرداخت می‌شود.

۳- ۵۰ درصد از سرانه درمان افراد تحت تکفل بیمه شده که حائز شرایط مقرر در قانون تأمین اجتماعی می‌باشند، به وسیله وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تأمین و پرداخت و ۵۰ درصد بقیه به وسیله پدیدآورنده پرداخت می‌شود.

۴- به پدیدآورندگانی که مشمول کلیات این دستورالعمل می‌شوند ولی بنا به ضوابط و مقررات تأمین اجتماعی (نظیر سن زیاد، بیماری لاعلاج، بیماری خاص و ...) مشمول بیمه تأمین اجتماعی نمی‌شوند. تسهیلات خدمات درمانی براساس پرداخت ۱۰۰ درصد هزینه‌ها به وسیله دولت تعلق خواهد گرفت.

ساختار طرح

با توجه به تفکیک پدیدآورندگان مشمول طرح به بخش‌های یاد شده، ارزشیابی و معرفی افرادی که شرایط بهره‌مندی از پوشش تأمین اجتماعی مورد نظر طرح را دارند، در هر بخش بر عهده حوزه مربوط قرار می‌گیرد و مؤسسه کمک به توسعه فرهنگ و هنر به عنوان مجری طرح برگزیده می‌شود. پس از

معرفی مضمونان طرح به وسیله حوزه‌های ذیربط، اجرای طرح و انجام کلیه هماهنگی‌های لازم با سازمان تأمین اجتماعی، پیگیری امور و رسیدگی به مسائل و مشکلات احتمالی برعهده مؤسسه مذکور گذشته می‌شود.

این دستورالعمل اجرای شامل دوازده تبصره در تاریخ ۱۳۹۴/۰۳/۳۰ به تصویب معاون محترم فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی رسید و از همین تاریخ قابل اجرا است.